

Skog & Lantbruk

Månadsbrev från Swedbank och Sparbankerna

Maj 2023

Marknadsöversikt

	Spannmål	Oljevaxter	Mjök	Nöt	Gris	Skog	Diesel
Pris	253 kr/dt	458 kr/dt	4,44 kr/kg	52,92 kr/kg	25,66 kr/kg	439 kr/m ³ fub	17,13 kr/liter
Produkt	Kvarnvetemålf	Rapsmålf	Arla à conto	Kor klass O3	Slaktsvin klass E	Massaved	Diesel OK/Q8
Prognos	●	●	●	●	●	●	●

Räntesänkningarna dröjer

Den penningpolitiska åtstramningen börjar få genomslag. Inflationstakten har sjunkit både i USA och i Europa, men är långt över centralbankernas mål om två procent. I USA sjönk inflationen till 5,0 procent i april, vilket är den lägsta nivån sedan maj 2021. I eurozonen har den fallit till 7,0 procent. Den svenska inflationen noterades till 7,6 procent i april, enligt KPI exklusive räntekostnader (KPIF). En glädjande nyhet för Riksbanken är att inflationsförväntningarna har sjunkit de senaste månaderna, både på kort och lång sikt. På finansmarknaden förväntas inflationen (KPIF) sjunka till 2,3 procent om två år, enligt Prosperas enkätundersökning.

Trots att inflationen är på väg ned är osäkerheten stor kring hur snabbt den faller. Även om vissa företag och hushåll har drabbats hårt av räntehöjningar och hög inflation är den globala ekonomin fortsatt överraskande robust. Det avspeglas inte minst på arbetsmarknaden. Arbetslösheten är rekordlåg i USA, men även i eurozonen och i Sverige är arbetsmarknaden stark. Det gör sannolikt att centralbankerna kommer att dröja med att sänka räntorna. Penningpolitikens effekter på ekonomin sker med viss fördröjning.

Sannolikt har den inte fått full genomslagskraft ännu.

Swedbank räknar med att Riksbanken kommer att höja styrräntan med 0,25 procentenheter två gånger i år, till 4 procent. Tidigast under första halvåret nästa år tror vi att Riksbanken börjar sänka räntan. Vi prognosticerar en styrränta på 2,75 procent i slutet av nästa år.

Tidig prognos för 2023/24

Avtalet om transporter över Svarta havet förlängdes i sista stund och gäller två månader från den 18 maj. Trots det är de logistiska utmaningarna stora. Det rapporteras bland annat om långa väntetider för fartygsinspektioner. Geopolitik och ekonomisk utveckling fortsätter att skapa osäkerhet. Pristrenden på spannmål och oljevaxter är sjunkanden. Frågan är när botten är nådd.

Priset på mineralgödsel har fortsatt sjunka, liksom priset på olja. Lägre kostnader för insatsvaror bidrar till sjunkande priser på avsalu grödor.

Priset på vete pressas av Rysslands fortsatt höga export och av att produktionsförutsättningarna i EU bedöms som goda. Kinas köpkraft skapar också osäkerhet och lägre kinesisk

Ansvarsbegränsningar

Detta dokument är framställt i informationssyfte och är inte avsett att vara en personlig rekommendation eller rådgivning. All information i detta dokument är sammanställt i god tro från källor som anses vara tillförlitliga. Swedbank påtar sig dock inte något ansvar för dess fullständighet eller riktighet. Du rekommenderas därför att bilda dig din egen uppfattning och inte enbart förlita dig på information från detta dokument. Observera att eventuella prognoser är subjektiva och baseras på den information som finns tillgänglig just nu och kan ändras om förutsättningarna förändras. Swedbank påtar sig inte något ansvar för direkt eller indirekt förlust eller skada av vad slag det än må vara som grundar sig på användande av detta dokument.

import bidrar till prispressen. Brasiliens stora majsskörd och export, i kombination med vikande global efterfrågan, pressar ner priset på majs.

USDA presenterade i maj sin första prognos för skördeår 2023/2024. Totalt förväntas veteproduktionen öka marginellt, med 1,5 miljoner ton. Utgående lager tros minska med cirka 2 miljoner ton. Produktionen förväntas krympa betydligt i Ryssland, Ukraina och Australien samtidigt som EU, Argentina och Kanada ökar produktionen. Tillgången balanseras av lägre konsumtion och lägre ingående lager.

Priserna på oljeväxter, som raps och soja, har sjunkit de senaste veckorna. I USA sker sådden av soja under goda förhållanden och i EU bedöms förutsättningarna för en bra rapsskörd som goda. Priset på mineralolja och palmolja sjunker, vilket också påverkar priset på raps och soja. Brasiliens stora utbud av soja pressar också priserna. USDAs prognos för 2023/24 indikerar ingen ökning av rapspriset, utan tvärt om tros priset fortsätta nedåt.

Priser anges i kr/dt	23-04-14	23-05-19	diff %
	891	896	
Kvarnvetete Matif nearby	280	253	-9,6%
Vete Chicago nearby	251	238	-5,2%
Sv. Partiind. brödvete	289	275	-4,8%
Havre CBOT nearby	199	206	3,5%
Majs Matif nearby	272	249	-8,5%
Majs Chicago nearby	263	231	-12,2%
Raps Matif nearby	502	458	-8,8%
Sojamjöl Chicago nearby	522	482	-7,7%
SEK/Dollar	10,26	10,55	2,8%
SEK/Euro	11,34	11,37	0,3%

Källa: Foder&Spannmål

Ökad slakt av kvigor

	v. 18	v. 13	v. 18 2022
Kor klass O3 kr/kg	52,92	52,68	48,16
Ungtjur R3 kr/kg	58,03	57,69	53,56
Livkalv kr/st	2 168	1 958	2 108

Nötkött har fortsatt en svagt uppåtgående trend både i Sverige och EU. Priserna hålls uppe av att antalet mjölkkor och dikor har minskat. Slakten av storboskap, främst kvigor, ökade med 4,1 procent under första kvartalet. Det kommer att påverka framtida nötköttsproduktion.

Fortsatt effekt av färre suggor

Jordbruksverket:	v.18	v.13	v.18 2022
Slaktsvin klass E kr/kg	25,66	25,36	22,61
Smågris kr/st	975	976	862
Noteringar: (kr/kg)	v.20	v.15	v.20 2022
HK Scan	20,4	20,4	18,75
KLS Ugglarp	23,45	23,45	21,45
Skövde Slakteri	23,3	23,3	22,45
Nyhléns Hugosons	22,5	22,5	22,25

Under de senaste veckorna har priset på slaktsvin varit i stort sett oförändrat i Sverige. I EU har priserna planat ut och sjunkit något, efter att ha haft en positiv utveckling sedan årsskiftet. Ett minskande antal suggor i EU bedöms hålla priserna på en fortsatt hög nivå, trots att de nu ser ut att backa något.

Mjölproduktionen avtar i EU

	maj-23	apr-23	maj-22
Arla aconto konv kr/kg	4,44	4,81	5,06
Arla aconto eko kr/kg	5,01	5,32	5,68
Viktat GDT mjölkpris* kr/kg	5,16	4,92	6,55

Globalt sett ökade mjölkproduktionen. Minskad konsumtion, både på konsumentmarknaderna i Europa och internationellt, har bidragit till flera prissänkningar av mjölk under 2023. I maj sänkte Arla á contopriset ytterligare med 36,9 öre/kg för konventionell mjölk och 31,6 öre/kg för ekologisk mjölk. Internationellt har dock priserna på smör och mjölkpulver stabiliserats. Termpriserna vid EEX har också planat ut senaste veckorna. I mars avtog produktionsökningen av mjölk i EU och andra viktiga regioner, med undantag för USA. Det kan ses som ett tecken på att marknaden nu stabiliserar efter de senaste månadernas prissänkningar.

Oförändrade priser för ägg

Trots flera utbrott under året har Sverige klarat sig bättre från fågelinfluensa den här säsongen jämfört med tidigare år och jämfört med övriga Europa. Utbudet av kyckling hämmas dock av lägre produktion, kopplad till fågelinfluensan och stigande avräkningspriser i EU. Kriget i Ukraina påverkar EU:s import därifrån, vilket bidrar till stigande priser. Avräkningspriset på ägg är fortsatt stabilt, trots lägre utbud kopplat till tidigare salmonellautbrott. Enligt statistik från

Jordbruksverket har andelen ekologiska värphöns krympt till historiskt låg nivå under 2022. Det kan delvis bero på lägre efterfrågan på ekologiska varor generellt.

Fortsatt stark virkesmarknad

Rundvirkespriserna har fortsatt att stiga under det första kvartalet, vilket bland annat syns i statistiken från Skogsstyrelsen. Obalansen på marknaden för rundvirke i Europa och Östersjöregionen efter sanktionerna mot Ryssland, parad med höga energipriser är viktiga förklaringar. Detta motverkar den annars försvagade sågverks- och massamarknaden som påverkas av en svagare global konjunktur.

Flera skogsbolag har sänkt sina prognoser till följd av sämre marknadsutsikter, en fortsatt svag byggmarknad och sjunkande energipriser. De kan tyda på att en svagare rundvirkesmarknad ligga framför oss. Dock visar Skogsstyrelsens statistik för virkeslager på låga lagernivåer för säsongen, vilket är positivt för prisutvecklingen.

Konjunkturoro tynger oljepriset

OPEC:s beslut i april att minska oljeproduktionen fick råoljepriset att stiga kraftigt. Men det blev en kortvarig uppgång. Från en prisnivå på 85 dollar per fat i början av april har råoljepriset fallit med drygt 10 dollar per fat. Priset är därmed tillbaka på nivåer som rådde före april. Det är framför allt en ökad osäkerhet kring den globala ekonomin som bidrar till prisfallet.

Data från Kina, som är världens största användare av råolja, visar på en svag tillväxt i tillverkningsindustrin. Men även den kinesiska tjänstesektorn går trögt. Förväntningarna på en snabb återhämtning efter att covidrestriktionerna togs bort har hittills kommit på skam. En stark dollar och uteblivna signaler om en snar räntesänkning från den amerikanska centralbanken tenderar att pressa ned råvarupriserna.

Oron kring det amerikanska skuldtaket har sannolikt också haft en hämmande effekt på råoljepriset och riskaptiten på de globala finansmarknaderna.

Det lägre råoljepriset har drivit ned de svenska drivmedelspriserna. Dieselpriiset, exklusive moms, har sedan maj förra året fallit från 19 kronor per liter till 17 kronor per liter – ett prisfall med 11 procent. Det är dock en betydligt högre prisnivå än under 2020–2021, då priset i genomsnitt var 12,60 kronor per liter.

Regeringen planerar att sänka reduktionsplikten på diesel från dagens 30,5 procent till 6 procent från och med den 1 januari 2024. En minskad inblandning av biobränsle skulle kunna sänka dieselpriiset, men osäkerheten är stor kring vilken effekt det kommer att få. En minskad andel biobränsle innebär en ökad efterfrågan på diesel, vilket kan ha en prishöjande effekt. Samtidigt har flera raffinaderier påbörjat sin omställning till biobränslen, vilket gör att raffinaderikapaciteten för diesel har minskat. En del bedömare varnar för att det till och med kan leda till brist på diesel.

Ansvarig utgivare: Ulf Möller, Segmentsansvarig Skog & Lantbruk, Swedbank